

Vurdér jordens kalkstatus

Gennem mange år har kalktildelingen i Danmark været lav, hvilket betyder, at jordens gennemsnitlige reaktionstal (Rt) er faldet fra 6,5 til 6,2.

Et Rt på 6,2 er tilstrækkeligt på lettere jordtyper, men mellemjorde og bedre lerjorde skal ligge på et højere niveau fra (Rt) 6,5 til 7,0.

Et passende Rt i jorden ift. jordtype og afgrøde valg er – helt afgørende for optimal plantevækst, da det er afgørende for næringsstofferne tilgængelighed, jordstruktur og den mikrobielle aktivitet i jorden.

Forbruget af forsurende gødningstyper som NS26-14 og svovlsur ammoniak NS21-24 betyder også, at Rt falder hurtigere end ved brug af eks. NS 27-4 eller NPKS 22-3-8. Tilførsel af tilstrækkelige mængder kalk/calcium på lerjord vil være med til at sikre en bedre jordstruktur og bæreevne, da calcium binder sig til lerkolloiderne og dermed giver en mere "porøs" jord.

I disse år ser vi også en opformering af bl.a. kålbrok i mange rapsmarker og rodbrand i roemarkerne. Et optimalt Rt vil også reducere risikoen for opformering af disse sygdomme. Desuden ser vi også manglende kvælstoffikserende bakterier på hestebønnerødder hvilket også skyldes for lave Rt.

Det ønskede Rt afhænger af sædskiftet/afgrøden og jordtypen.

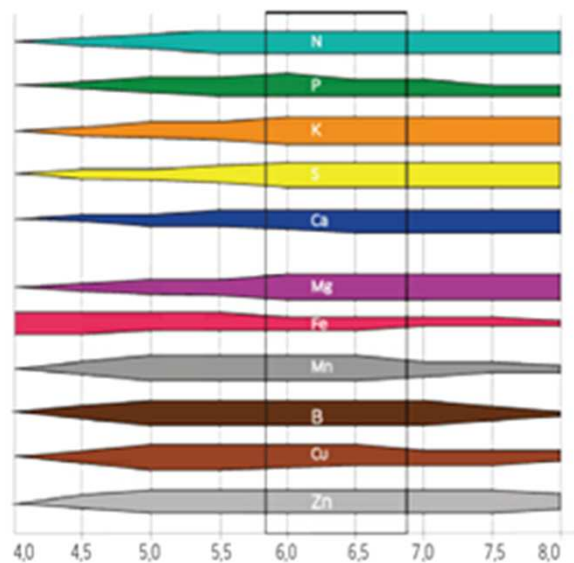
Afgrøder	Følsomhed for kalkmangel	Jordtype (JB-nr.)	Anbefalet reaktionstal (Rt)
Kartofler, rug, havre, græs	Ikke særlig følsom	1-4	5,8-6,1
		5-6	6,1-6,5
		7-9	6,4-6,7
		11	4,8-5,2
Hvede, kløver, majs	Middel følsom	1-4	6,0-6,3
		5-6	6,3-6,7
		7-9	6,6-6,9
		11	5,0-5,4
Raps, byg, bælgæd, sukkerroer	Meget følsom	1-4	6,0-6,5
		5-6	6,5-6,9
		7-9	6,8-7,1
		11	5,2-5,6

Kilde: Landbrugsinfo, Seges

Tabel 1. De forskellige afgrøders følsomhed for kalkmangel/anbefalet reaktionstal (Rt).

Figuren viser den relative tilgængelighed af forskellige næringsstoffer ift. jordens pH-værdi. Det relativt bedste optag af næringsstofferne opnås gennemsnitligt i pH-intervallet mellem 5,8 og 6,8, svarende til et Rt i jorden mellem 6,3 og 7,3.

Figur 1. Figuren viser den relative tilgængelighed af forskellige næringsstoffer ift. jordens pH-værdi. Rt er defineret som jordens pH + 0,5.

Valg af kalktype

Kalkvirkningen deklarerer med dens neutraliserende evne angivet i %. Kalkens reaktivitet har betydning for, hvor hurtigt kalken virker i jorden. Reaktiviteten afhænger af kalkens hårdhed og findelingsgrad – jo hårdere kalken er, jo mere findelt skal den være for at få en hurtig virkning.

Jordbrugskalk fra feks. Kongerslev er hurtigt virkende, mens ren dolomitkalk med et højt indhold af magnesium (Mg) er hårdere og dermed langsomt virkende. For at hæve Rt med 0,1 enhed skal der tilføres ca. 0,6-1,0 ton/ha kalk – højeste mængde ved højt Rt/humusjord/stærk lerjord.

Ofte blandes dolomitkalk og almindelig jordbrugskalk, og sælges som magnesiumkalk med fra 2,5 til 5% Mg. På bedrifter uden større mængder husdyrgødning vil tilførsel af Mg via kalken være den billigste måde at vedligeholde eller øge jordens Mg-indhold på.